

Obsah

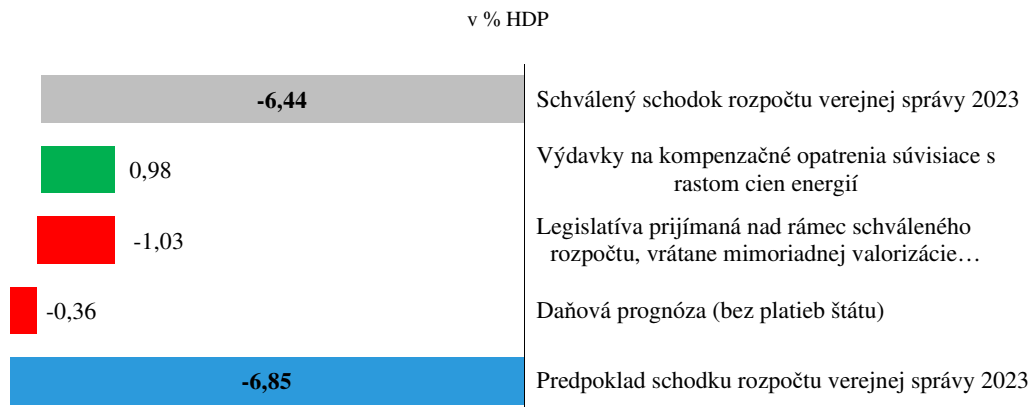
Zhrnutie.....	2
1. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA.....	3
2. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ.....	4
2.1. Vývoj rozpočtu verejnej správy v roku 2023	5
2.1.1. Výdavky na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií.....	5
2.1.2. Vzťahy s rozpočtom EÚ.....	7
2.1.3. Výdavky súvisiace s nákupom, uskladnením a použitím vakcín a liekov	8
2.1.4. Výdavky na obsluhu štátneho dlhu.....	8
2.1.5. Fondy sociálneho poistenia	8
2.1.6. Výpadok nedaňových príjmov štátneho rozpočtu - solidárny príspevok presunutý do daní.....	9
2.1.7. Daňová prognóza	9
2.1.8. Výdavky na zdravotnú starostlivosť v rámci verejného zdravotného poistenia.....	11
2.1.9. Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu.....	11
2.1.10. Dividendy v rámci štátneho rozpočtu.....	11
2.1.11. Výdavky vyvolané predčasnými voľbami.....	12
2.1.12. Vybrané spoločnosti rezortu dopravy (ŽSR, ZSSK, NDS)	12
2.1.13. Výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine	13
2.1.14. Hospodárenie samospráv bez daňových príjmov	13
2.2. Limit verejných výdavkov.....	14
3. DLH VEREJNEJ SPRÁVY.....	15

Zhrnutie

Rast HDP tento rok spomalí na 1,2 %, na spotrebu napokon doľahne inflácia. Domácnosti od začiatku roka tlmia výdavky na spotrebu, ktorých objem poklesne za celý rok o 0,5 %. Objem vládnej spotreby medziročne klesne. Slabší domáci dopyt a pomalší dovoz energií pomôže dočasne k pozitívnemu príspevku zahraničného dopytu k HDP.

Trh práce v tomto roku zvolní a zamestnanosť sa zvýši len o 0,2 %. Niektoré sektory budú podporené čerpaním EÚ fondov, najmä stavebníctvo. Slabšia domáca spotreba však prispieje k spomaleniu zamestnanosti v službách. Priemysel doplatí na energetickú krízu a pokles zahraničného dopytu.

Deficit **hospodárenia verejnej správy v roku 2023** sa očakáva na úrovni **6,85 % HDP**, čo je o 0,41 % HDP viac ako bol schválený rozpočet.

Pozitívnym vplyvom na štátny rozpočet v roku 2023 na úrovni 0,98 % HDP je nižšia potreba financovania poskytnutej pomoci v súvislosti s rastom cien energií ako sa pôvodne predpokladalo, a to najmä v súvislosti s poklesom cien komodít na trhu, ako aj z dôvodu možnosti refundovať časť pomoci zo zdrojov EÚ. Naopak negatívom na úrovni -1,03 % HDP je krytie zvýšených nárokov na štátny rozpočet vyvolaných prijímanou legislatívou v Národnej rade Slovenskej republiky a vo Vláde Slovenskej republiky, z čoho presunutá valorizácia dôchodkov zo začiatku budúceho roka predstavuje -0,43 % HDP. Aktualizáciou daňovej prognózy dochádza k negatívnemu vplyvu na schodok rozpočtu verejnej správy v roku 2023 na úrovni -0,36 % HDP.

Hrubý dlh v roku 2023 dosiahne úroveň 57,1 % HDP, o necelé 2 p. b. menej oproti predpokladom rozpočtu, stále sa však udrží v najprísnejšom sankčnom pásme dlhovej brzdy. Hlavným dôvodom nižšieho než v rozpočte očakávaného zadĺženia verejnej správy sú nižšie hotovostné schodky štátneho rozpočtu v minulom a aktuálnom roku.

Ministerstvo financií SR v súlade s princípom transparentnosti a na základe § 30 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejňuje očakávanú skutočnosť bežného rozpočtového roka, vrátane očakávaného plnenia limitu verejných výdavkov, v porovnaní so schváleným rozpočtom verejnej správy na bežný rozpočtový rok na základe údajov k 30. júnu bežného roka dostupných v čase jej spracovania.

1. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA

Slovenská ekonomika v roku 2022 posilnila aj napriek dvojciferej inflácii o 1,7 %, čo je rast totožný s predpokladmi rozpočtu. Rast HDP zabezpečili najmä domácnosti, avšak na úkor úspor. Spotrebiteľom sa podarilo udržať výdavky výrazne vyššie aj vďaka sľubovaným stropom na ceny energií a plošným transferom zo strany vlády. K ekonomickému rastu prispeli aj investície, ktoré boli odkladané v časoch pandémie. Exporty ostali počas roka tlmené pre problémy dodávateľských reťazcov a takisto pre slabnúci dopyt zo zahraničia, na ktorý doľahol silnejšie rast cien.

Rast HDP tento rok spomalí na 1,2 %, na spotrebu napokon doľahne inflácia. Domácnosti od začiatku roka tlmia výdavky na spotrebu, ktorých objem poklesne za celý rok o 0,5 %. Postupný ústup inflácie však domácnosti využijú na presun časti svojich disponibilných príjmov do obnovy úspor. Objem vládnej spotreby medziročne klesne, keďže vysoké ceny nedovoľujú rásť objemu spotreby verejných statkov a služieb vo väčšej miere. Slabší domáci dopyt a pomalší dovoz energií pomôže dočasne k pozitívnemu príspevku zahraničného dopytu k HDP. Export ale nie je v dobrej kondícii a ťahá ho nadol slabý výkon zahraničia. Jedinou silnou zložkou domácej ekonomiky ostanú investície. Vrcholíť budú kapitálové transfery z EÚ fondov, rozbieha sa čerpanie Plánu obnovy a odolnosti. Investície pomôžu stabilizovať mieru nezamestnanosti a pomôžu aj mzdám.

Trh práce v tomto roku zvolní a zamestnanosť sa zvýši len o 0,2 %. Niektoré sektory budú podporené čerpaním EÚ fondov, najmä stavebníctvo. Slabšia domáca spotreba však prispeje k spomaleniu zamestnanosti v službách. Priemysel doplatí na energetickú krízu a pokles zahraničného dopytu. Dlhodobu neobsadené pracovné miesta budú vo výraznej miere zapĺňať aj naďalej cudzinci, okrem odídencom z Ukrajiny k nám vo väčšom počte prichádzajú aj z ďalších krajín mimo EÚ. Rast priemernej nominálnej mzdy v ekonomike v roku 2023 akceleruje k 10 %. Dynamika reálnej mzdy skončí v tomto roku znovu v červených číslach, no vďaka vládnym transferom reálne príjmy domácností stúpnu. Rast nominálnych veličín z dôvodu inflácie oproti roku 2022 spomaľuje, rovnako tak aj rast daňových a odvodových príjmov rozpočtu.

Riziká prognózy sú vyvážené. Negatívne vplýva na stabilný výhľad ekonomiky pokračovanie agresie Ruska na Ukrajinu. Opätovný nárast cien surovín pre potravinársky priemysel môže odložiť obnovu spotrebiteľských výdavkov. Podmienkou úspešného prenikania slovenských automobilov na zahraničné trhy je plynulý prechod na elektromobilitu v súvislosti so zavádzaním prísnejších pravidiel pre emisie v Európe, kde je rizikom zabezpečenie dostatku strategicky dôležitých surovín. Pozitívnym rizikom v domácej ekonomike je silnejšie zapájanie cudzincov do slovenského trhu práce a pokrytie nedostatku pracovníkov v kľúčových sektoroch. Naopak, výzvou je vyčerpanie EÚ fondov z posledného programového obdobia a prebiehajúcej realizácie Plánu obnovy a odolnosti.

Vybrané ukazovatele vývoja ekonomiky (rast v % ak nie je uvedené inak)	2022	2023	rozdiel oproti prognóze RVS2023*	
			2022	2023
Hrubý domáci produkt				
HDP, s.c.	1.7	1.2	0.0	0.6
HDP, b.c. (mld. €)	109.7	121.0	-0.4	-3.1
Súkromná spotreba, s.c.	5.5	-0.5	0.7	3.0
Súkromná spotreba, b.c.	18.4	9.8	1.2	0.2
Vládna spotreba	-4.3	-1.4	-1.3	-0.7
Fixné investície	5.9	11.9	-0.2	-4.4
Export tovarov a služieb, s.c.	2.3	-1.8	2.3	-3.5
Import tovarov a služieb, s.c.	4.0	-5.6	2.2	-8.1
Trh práce				
Zamestnanosť (štat. výkazníctvo)	1.7	0.2	-0.4	0.0
Mzdy, nominálne	7.7	9.9	-0.7	-0.5
Mzdy, reálne	-4.5	-0.6	-0.9	2.1
Miera nezamestnanosti	6.1	6.1	0.0	-0.1
Inflácia				
CPI	12.8	10.6	0.3	-2.9

* Rozdiely voči prognóze VpMP zo septembra 2022 analyticky upravenú o revíziu údajov ŠÚ SR.

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

2. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Cieľom správy je popísať vývoj verejných financií v priebehu roka ako aj predpokladaný odhad hospodárenia verejných financií za rok 2023, a to identifikovaním najvýznamnejších vplyvov na schodok rozpočtu verejnej správy¹. Aktuálny odhad hospodárenia rozpočtu verejnej správy je zostavený na základe júnovej makroekonomickej a daňovej prognózy, upraveného štátneho rozpočtu a jeho čerpania k 30. júnu 2023 a podkladov za ostatné subjekty rozpočtu verejnej správy predložených ministerstvu financií.

V rámci očakávanej skutočnosti je zapracované oddĺženie zdravotníckych zariadení (uznesenie vlády SR č. 761/2022) na úrovni 83,4 mil. eur.

V Prílohe č. 1 je uvedený predpokladaný vývoj príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy v roku 2023 v metodike ESA 2010 podľa MMF štruktúry.

V prílohe č. 2 je uvedený vývoj štátneho rozpočtu k 30. júnu 2023 na hotovostnej báze.

V prílohe č. 3 je uvedený stav a pohyby kapitálových výdavkov v kapitole Všeobecná pokladničná správa.

V prílohe č. 4 je uvedený prehľad zvýšených nárokov na štátny rozpočet vyvolaných prijímanou legislatívou v Národnej rade Slovenskej republiky ako aj Vláde Slovenskej republiky.

¹ Znamienko (+) predstavuje pozitívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (znižuje ho) a znamienko (-) predstavuje negatívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (zvyšuje ho).

2.1. Vývoj rozpočtu verejnej správy v roku 2023

Hospodárenie rozpočtu verejnej správy v roku 2023 sa očakáva na úrovni **-8,28 mld. eur (-6,85 % HDP)**, čo je o 412 mil. eur (-0,41 % HDP) viac ako bol schválený rozpočet verejnej správy na rok 2023.

Najvýznamnejšie rozdiely oproti schválenému rozpočtu podľa vybraných príjmových a výdavkových položiek, resp. hospodárenia jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy zobrazuje nasledovná tabuľka.

(na aktuálnej báze)	v mil. eur	% HDP
Schválený schodok rozpočtu verejnej správy 2023	-7 871	-6,44
Výdavky na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií	1 185	0,98
Vzťahy s rozpočtom EÚ	246	0,20
Výdavky súvisiace s nákupom, uskladnením a použitím vakcín a liekov	95	0,08
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	94	0,08
Fondy sociálneho zabezpečenia	-505	-0,42
Výpadok nedaňových príjmov štátneho rozpočtu - solidárny príspevok presunutý do daní	-462	-0,38
Daňová prognóza (bez platieb štátu)	-434	-0,36
Výdavky na zdravotnú starostlivosť v rámci verejného zdravotného poistenia	-275	-0,23
Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu (§ 8 zákona o rozp. pravidlách verejnej správy)	-143	-0,12
Dividendy v rámci štátneho rozpočtu	-111	-0,09
Výdavky vyvolané predčasnými voľbami	-67	-0,06
Spoločnosti rezortu dopravy (ŽSR, ZSSK, NDS)	-61	-0,05
Výdavky vyvolané vojnou na Ukrajinu	-10	-0,01
Hospodárenie samospráv bez daňových príjmov	-6	0,00
Ostatné	41	0,03
Aktuálny odhad schodku rozpočtu verejnej správy 2023	-8 284	-6,85
<i>HDP v b. c.</i>	<i>120 979</i>	

Zdroj: MF SR

2.1.1. Výdavky na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií

Hlavným poskytovateľom pomoci s vysokými cenami energií pre domácnosti, verejný sektor a podnikateľské subjekty na Slovensku je Ministerstvo hospodárstva SR². Na rok 2023 boli v rámci ministerstva alokované zdroje na úrovni 1 400 mil. eur, pričom aktuálny odhad kvantifikácie jednotlivých schém pomoci sa odhaduje na 3 095 mil. eur. Predpokladá sa, že z prostriedkov rozpočtu EÚ bude možné refundovať poskytnutú pomoc na úrovni 594 mil. eur³. To znamená, že z národných zdrojov by malo financovanie pokryť 2 501 mil. eur. Nakoľko zúčtovanie pomoci za štvrtý kvartál bude realizované až začiatkom budúceho roka, a odhaduje sa v objeme 650 mil. eur, potreba národných zdrojov pre kapitolu Ministerstva hospodárstva

² Prehľad Pomoci poskytovanej Ministerstvom hospodárstva SR <https://www.mhsr.sk/prehľad-pomoci?csrt=7459046516954571966>

³ Zmena legislatívy EÚ pod názvom iniciatíva SAFE umožnila využiť nevyčerpané zdroje európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) programového obdobia 2014 – 2020 na kompenzáciu zvýšených nákladov na spotrebu energie v prípade zraniteľných domácností. Na základe uvedeného bola pripravená Metodika kompenzácie rozdielov medzi trhovými cenami a regulovanými cenami pri dodávkach plynu zraniteľným domácnostiam prostredníctvom Iniciatívy SAFE. Iniciatíva SAFE stanovuje financovať výdavky energetickej krízy vo výške 100 % zo zdroja EÚ bez spolufinancovania členského štátu vzniknuté prijímateľom od 1.2.2022. Očakávaný podiel výdavkov v období január až december 2023 zraniteľných domácností na celkových výdavkoch slovenských domácností predstavuje úroveň 79,2 % na podklade štatistického zisťovania Rodinných účtov. Táto hodnota predstavuje percentuálnu sadzbu, ktorá je použitá na identifikovanie sumy oprávnenej na financovanie prostredníctvom Iniciatívy SAFE. Na základe vynaložených nákladov MH SR na kompenzácie za prvý polrok 2023 vo výške cca 750 mil. Eur, pri použití sadzby 79,2% predstavuje maximálna možná refundácia z prostriedkov EÚ výšku 594 mil. eur.

SR predstavuje 1 851 mil. eur. Uvedené znamená prekročenie rozpočtovanej úrovne o 451 mil. eur.

V rozpočte Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa nečerpá alokovaná suma 900 mil. eur, nakoľko schémy na kompenzáciu cien energií pre domácnosti nerealizuje ministerstvo, ale Ministerstvo hospodárstva SR.

V rámci schváleného rozpočtu bola v rámci kapitoly Všeobecná pokladničná správa vytvorená rezerva na finančné krytie indikovaného negatívneho vplyvu súvisiaceho s rastom cien energií na rozpočet organizácií verejnej správy vo výške 860 mil. eur. Aktuálne sa predpokladá čerpanie na úrovni 202 mil. eur, čo predstavuje nečerpanie schváleného rozpočtu na úrovni 658 mil. eur.

V rámci Ministerstva dopravy SR boli alokované prostriedky na pomoc s vysokými cenami energií vo výške 160 mil. eur, a to pre kapitolu na úrovni 20 mil. eur, pre Železnice SR na úrovni 90 mil. eur a pre Železničnú spoločnosť Slovensko na úrovni 50 mil. eur. Aktuálne sa predpokladá, že bude poskytnutá nižšia pomoc pre Železnice SR o 68 mil. eur a pre Železničnú spoločnosť Slovensko o 13 mil. eur. Celkovo tak dochádza k nečerpaniu na úrovni 81 mil. eur.

V rámci Ministerstva zdravotníctva SR bolo v schválenom rozpočte alokovaných na pomoc s vysokými cenami energií 80 mil. eur. Avšak ministerstvo použilo 77 mil. eur na krytie navýšenia platby štátu za poistencov štátu v rámci verejného zdravotného poistenia⁴.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR boli poskytnuté zdroje vo výške 77 mil. eur na zvýšené ceny energií v regionálnom školstve.

V rámci štátneho rozpočtu sa aktuálne odhaduje použitie národných zdrojov na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií vo výške 2 215 mil. eur, čo **oproti schválenému rozpočtu** (3 400 mil. eur) predstavuje **nečerpanie** na úrovni **1 185 mil. eur**.

Nejde o úsporu výdavkov štátneho rozpočtu, nakoľko z týchto zdrojov bolo potrebné zabezpečiť zdrojové financovanie zvýšenej platby štátu za poistencov štátu v rámci verejného zdravotného poistenia na úrovni 340 mil. eur a najmä zdrojové krytie zvýšených nárokov na štátny rozpočet vyvolaných prijímanou legislatívou v Národnej rade Slovenskej republiky a Vláde Slovenskej republiky vo výške 720 mil. eur (nad rámec rezervy na riešenie vplyvov legislatívnych zmien) – detailný rozpis je uvedený v Prílohe č. 4.

Celkový prehľad o čerpaní národných zdrojov štátneho rozpočtu v súvislosti s pomocou s energiami poskytuje nasledovná tabuľka.

⁴ Za účelom stabilizácie ambulantného sektora z dôvodu kompenzácie zvýšených výdavkov spôsobených nárastom cien energií.

Výdavky na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií (v mil. eur, národné zdroje na akruálnej báze)	R	OS	R - OS
Ministerstvo hospodárstva SR	1 400	1 851	-451
Schémy podpory		3 095	-3 095
<i>Výzva pre subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť, pre vybrané subjekty verejnej správy a cirkvi</i>		350	-350
<i>Kompenzácia cien plynu za domácnosti</i>		1 220	-1 220
<i>Kompenzácie cien tepla za domácnosti</i>		370	-370
<i>Kompenzácia cien elektriny a plynu za malých odberateľov elektriny a plynu</i>		230	-230
<i>Kompenzácia cien elektriny a plynu za vybraných zraniteľných odberateľov</i>		75	-75
<i>Kompenzácia cien vybraných druhov taríf za odberateľov elektriny v domácnosti</i>		430	-430
<i>Kompenzácia cien vybraných druhov taríf za ostatných koncových odberateľov elektriny</i>		420	-420
Refundácia zo zdrojov EÚ		-594	594
Zúčtovanie 4. Q začiatkom budúceho roka		-650	650
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	900	0	900
Všeobecná pokladničná správa	860	202	658
<i>Alokácia</i>		302	-302
<i>Presun do roka 2024</i>		-100	100
Ministerstvo dopravy SR	160	79	81
<i>Kapitola</i>	20	20	0
<i>Železnice SR</i>	90	22	68
<i>Železničná spoločnosť Slovensko</i>	50	37	13
Ministerstvo zdravotníctva SR	80	3	77
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR		77	-77
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR		3	-3
SPOLU	3 400	2 215	1 185

Zdroj: MF SR

2.1.2. Vzťahy s rozpočtom EÚ

Vzťahy s rozpočtom EÚ majú **pozitívny vplyv** na hospodárenie rozpočtu verejnej správy v roku 2023 na úrovni **246 mil. eur**. Vplyv korekcií k čerpaniu EÚ fondov má negatívny vplyv 71 mil. eur.

Predpokladá sa nižšie čerpanie výdavkov spolufinancovania spoločných programov SR a EÚ vo výške 143 mil. eur a taktiež nižšie čerpanie výdavkov na platbu DPH k prostriedkom Plánu obnovy a odolnosti vo výške 170 mil. eur.

V rámci odvodu do rozpočtu EÚ sa očakáva nečerpanie na úrovni 4 mil. eur.

Pre informáciu uvádzame aj predpokladané čerpanie prostriedkov z rozpočtu EÚ a prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti. Tieto nemajú v zmysle metodiky ESA 2010 vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy.

Výdavky štátneho rozpočtu (v mil. eur)	Rozpočet	OS	Rozdiel
Prostriedky z rozpočtu EÚ	5 717,6	5 244,7	-472,9
Prostriedky Plánu obnovy a odolnosti	2 011,3	1 479,4	-531,9

Zdroj: MF SR

2.1.3. Výdavky súvisiace s nákupom, uskladnením a použitím vakcín a liekov

Aktuálne sa predpokladá **nečerpanie** výdavkov súvisiacich s nákupom, uskladnením a použitím vakcín a liekov na úrovni **95 mil. eur**.

Tieto výdavky sa očakávajú čerpať v celkovej sume 155 mil. eur, pričom výdavky na lieky sa predpokladajú vo výške 50 mil. eur a výdavky na nákup vakcín, ich distribúciu a skladovanie vo výške 105 mil. eur.

2.1.4. Výdavky na obsluhu štátneho dlhu

Očakávané **nečerpanie** aktuálnych úrokových nákladov v roku 2023 oproti rozpočtu na úrovni **94 mil. eur** je takmer výhradne spôsobené úsporou v nákladoch platených Štátnej pokladnici za zdroje jej klientov. Klienti Štátnej pokladnice využívajú vyššie úročené termínované vklady v oveľa menšej miere ako sa predpokladalo pri zostavovaní rozpočtu. Náklady na dlhopisy sa na aktuálnej báze vyvíjajú približne v súlade s rozpočtom.

2.1.5. Fondy sociálneho poistenia

V rámci fondov sociálneho poistenia dochádza k **prekročeniu** rozpočtovanej úrovne o **505 mil. eur**. Výdavky Sociálnej poisťovne sú ovplyvnené najmä zavedením rodičovského dôchodku a predsunutím valorizácie dôchodkov zo začiatku budúceho roka na júl tohto roka⁵.

Fondy sociálneho poistenia (v mil. eur; na aktuálnej báze)	-505
Výdavky dôchodkového poistenia	-844
Výdavky nemocenského poistenia	63
Výdavky poistenia v nezamestnanosti	18
Výdavky úrazového poistenia	-1
Rezerva v štátnom rozpočte na Rodičovský dôchodok	260

Zdroj: MF SR

Najväčšiu zmenu zaznamenali výdavky na dôchodky, ktoré oproti schválenému rozpočtu rastú o 844 mil. eur, a to najmä z dôvodu zahrnutia výdavkov na mimoriadnu valorizáciu dôchodkov vo výške 524 miliónov eur a rodičovský dôchodok vo výške 269 miliónov eur. Zvyšok tvorí bežný medziročný nárast dôchodkov v súvislosti so zmenou v počte poberateľov a v súvislosti s tým, že novopriznané dôchodky sa vyplácajú vo vyššej sume.

V rámci výdavkov nemocenského poistenia sa očakáva úspora 63 mil. eur. Výdavky na nemocenské dávky sú nižšie najmä kvôli menšiemu počtu dávok materské a tehotenské. Odhad je revidovaný nadol kvôli zmene metodiky prognózy - naviazaniu dávok na počet pôrodov⁶. Aj pri dávkach nemocenské a ošetrovné sa očakávajú nižšie výdavky v porovnaní s rozpočtom.

⁵ Zákon č. 461/2003 Z. z.; § 293fzc(1) Ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za obdobie od 1. júla 2022 do 31. marca 2023 presiahne päť percent, dôchodková dávka vyplácaná k 1. júlu 2023 sa zvyšuje od 1. júla 2023 o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom a dôchodková dávka priznaná od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023 sa zvyšuje odo dňa jej priznania o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom.

⁶ Počet dávok materské a tehotenské bol pri tvorbe rozpočtu naviazaný na rastúcu zamestnanosť. Tento predpoklad sa ukázal ako optimistický, preto sa pristúpilo k naviazaniu vývoja počtu dávok na počet pôrodov, ktorý má klesajúci trend. To odzrkadľuje fakt, že sa reštriktívnejšou podmienkou pre vznik nároku na dávku stáva samotné narodenie dieťaťa a nie situácia na trhu práce.

Nižší bude ako počet dávok kvôli spomaleniu rastu zamestnanosti, tak aj výška dávky kvôli pomalšiemu rastu priemernej mzdy.

V rámci výdavkov poistenia v nezamestnanosti sa očakáva úspora 18 mil. eur, ktorú zo značnej časti predstavuje úspora výdavkov na kurzarbeit vo výške 12 mil. eur.

V rámci schváleného rozpočtu bola v štátnom rozpočte alokovaná rezerva na zavedenie rodičovského dôchodku.

2.1.6. Výpadok nedaňových príjmov štátneho rozpočtu - solidárny príspevok presunutý do daní

V rámci nedaňových príjmov štátneho rozpočtu bol rozpočtovaný solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií na úrovni 462 mil. eur. Keďže je v súčasnosti súčasťou daňových príjmov štátneho rozpočtu, dochádza **v rámci nedaňových príjmov k výpadku na úrovni 462 mil. eur**⁷.

2.1.7. Daňová prognóza

Aktualizáciou daňovej prognózy dochádza k **negatívnemu vplyvu** na schodok rozpočtu verejnej správy v roku 2023 na úrovni **434 mil. eur**. Ide najmä o výpadok odvodových príjmov Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní. Ďalším výrazným negatívom je zvýšenie daňového bonusu na dieťa.

Daňová prognóza (v mil. eur; na aktuálnej báze)	-434
Sociálna poisťovňa (EAO+dlžné)	-224
Zdravotné poisťovne (EAO+dlžné)	-92
Daňové príjmy verejnej správy spolu	-1
<i>Daňové príjmy ŠR</i>	-131
<i>Štátne finančné aktíva</i>	-15
<i>Daňové príjmy obcí</i>	145
<i>Daňové príjmy VÚC</i>	34
<i>Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska</i>	-35
<i>Environmentálny fond</i>	2
Sankcie	10
Výdavky na verejnoprospešný účel	-4
Daňové kredity	-122

Zdroj: MF SR

Aktuálna prognóza daňovo – odvodových príjmov⁸ predpokladá pokles príjmov oproti schválenému rozpočtu o 317 mil. eur. Za poklesom je najmä pokles makroekonomických ukazovateľov. Očakáva sa nižší rast mzdovej bázy, nominálneho hrubého domáceho produktu aj spotreby domácností. Vyššia efektívna daňová sadzba je najmä vplyvom DPH a korporátnej dane. Pozitívny vplyv legislatívy je tvorený jednak novou legislatívou schválenou v parlamente

⁷ Súčasťou aktuálnej daňovej prognózy je aj solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií a príjem z odvodu z nadmerných príjmov (elektrárne) spolu v sume 290,4 mil. eur. Napriek tomu ich vplyv v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2023 je negatívny v objeme 171,6 mil. eur.

⁸ Prognóza z júna 2023

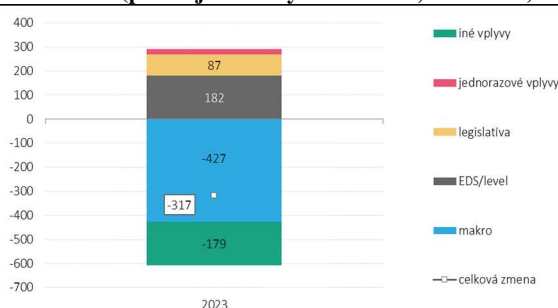
koncom roka 2022 (+84 mil. eur) a taktiež zvýšením sadzieb miestnych daní na úrovni obcí (+84 mil. eur). Viac v tabuľke.

Nad rámec prognózy schválenej vo výbore je v odhade započítaný aj vplyv výpadku z odpustenia sociálnych odvodov platených zamestnávateľmi v potravinárskom priemysle. Výpadok z dôvodu iných vplyvov je primárne na výnose DPH.

Vplyvy legislatívy na výnos daní v roku 2023 (ESA2010, v mil. eur) – zmena oproti RVS

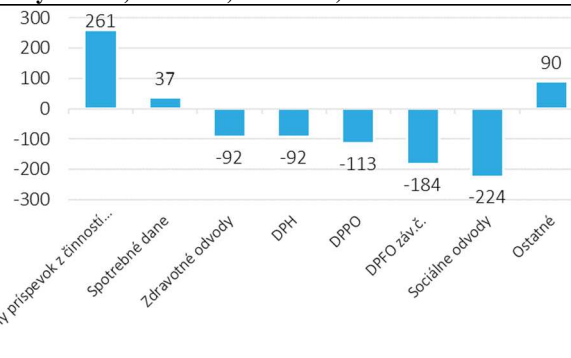
Legislatíva schválená v NR SR koncom roka 2022	84
Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií	209
Zmrazenie odvodov do II. piliera na 2 roky	50
Zvýšenie sadzby SD z liehu o 30 %	35
Príjem z odvodu z nadmerných príjmov - elektrárne	23
Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	20
Reforma II. piliera	-11
Zrušenie koncesionárskych poplatkov	-35
Trvalé zníženie sadzby DPH na 10% na gastro, vleky, aquaparky a športoviská	-205
Ostatné	-2
Úprava sadzieb miestnych daní na úrovni obcí (dane z nehnuteľností, dane za špecifické služby)	84
Odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľov v potravinárskom priemysle	-60
aktualizácia starej legislatívy	-21
Vplyv celkom	87

Zmena odhadu výberu daní a odvodov v roku 2023 voči RVS – (podľa jednotlivých faktorov, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS (podľa vybraných daní, rok 2023, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

Odhad výnosu DPH je oproti rozpočtu nižší o 92 mil. eur. Hlavným ťahúňom nadol boli legislatívne zmeny účinné od začiatku tohto roka⁹, a to predovšetkým zníženie uplatňovanej sadzby pre gastro sektor a športoviská. K zníženiu tiež malou mierou prispela legislatíva týkajúca sa zvýšenia spotrebnej dane z liehu a znížená sadzba pre sektor štátom podporovaného nájomného bývania. Okrem legislatívnych zmien sa významne pod znížený odhad výnosu podpisuje slabšie než očakávané čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti¹⁰ a odhadovaný výnos je znížený aj z dôvodu poskytovanej pomoci domácnostiam na kompenzáciu vyšších cien energií¹¹. Negatívne pôsobí aj slabší makroekonomický vývoj. Ako významný

⁹ S výnimkou zvýšenia spotrebných daní z liehu, ktoré začalo byť účinné od apríla 2023.

¹⁰ Zdroje z Plánu obnovy a odolnosti v sebe zahŕňajú aj DPH, ktorá ale nemá vplyv na saldo verejnej správy, nakoľko zaplatená DPH verejnými inštitúciami je zdrojom príjmov štátu.

¹¹ Dodávatelia energií (platelia DPH) sú v tomto prípade poberateľmi tzv. dotácií k cenám tovarov, ktoré vstupujú do základu dane. Základ dane regulovaných dodávok energií je zo zákona tvorený platbami odberateľov, v tomto prípade domácností, za dodávky energií a kompenzáciami k cenám energií, ktoré prijímajú dodávatelia energií od MH SR, očistené o DPH. Táto dotácia od MH SR sa následne nenachádza v makrozákladni, nakoľko makrozákladňa obsahuje o. i. medzispotrebu vlády a dotácia má charakter transferu.

pozitívny efekt naďalej pretrváva úspešnosť výberu dane, ktorá už stabilne pokračuje v dosahovaní historických maxím.

Výnos daní naviazaných na trh práce klesá najmä z dôvodu zhoršenia makroekonomických predpokladov (nižší odhad vývoja zamestnanosti aj miezd). Zníženie výnosu sociálnych odvodov je aj vplyvom prijatej legislatívy z júna 2023 ohľadom odpustenia odvodov zamestnávateľov v potravinárstve (-60 mil. eur). Celkový vplyv nižších daní a odvodov naviazaných na trh práce je cca 500 mil. eur, z čoho zdravotné odvody tvoria 92 mil. eur, sociálne odvody 224 mil. eur a DPFO 184 mil. eur.

Očakávaný výnos DPPO na rok 2023 je nižší o 113 mil. eur v porovnaní s rozpočtom. Podobne ako pri DPH, tak aj DPPO negatívne poznačili legislatívne zmeny. Primárne ide o zavedenie a následne predĺženie Solidárneho príspevku, ktorého zaplatenie znižuje pre špecifické subjekty základ dane. Ďalším negatívnym faktorom je zhoršenie výhľadu makroekonomického prostredia, ktoré negatívne vplýva na vývoj ziskovosti podnikov. Horšie makroekonomické prostredie je do určitej miery kompenzované lepším výberom dane. Momentálne sa podávajú daňové priznania za rok 2022, ktoré naznačujú slabší prepád ziskovosti vybraných podnikov ako naznačuje vývoj ekonomiky. Negatívne riziko výnosu DPPO na rok 2023 tak ostáva udržanie lepšej ziskovosti podnikov z roku 2022.

2.1.8. Výdavky na zdravotnú starostlivosť v rámci verejného zdravotného poistenia

Skutočné výdavky roka 2023 sa očakávajú vo výške 6 891 mil. eur, čo predstavuje **nárast** o takmer **275 mil. eur** oproti rozpočtovaným výdavkom na rok 2023. Navýšenie na úrovni 191 mil. eur je spôsobené najmä dofinancovaním ambulantnej starostlivosti v dôsledku inflácie, cien energií a nárastu úhrad. Kategorizácia nových liekov a lieky na výnimky nad rámec plánovaného rozpočtu na liekovú politiku, ako aj vyššia spotreba už kategorizovaných liekov predstavujú vplyv na úrovni 72 mil. eur. Nárast výdavkov na zdravotnícke pomôcky, z dôvodu rastu nákladov na výrobu, predstavuje 12 mil. eur.

2.1.9. Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu

Presun limitov výdavkov štátneho rozpočtu z minulých rokov na kapitálové výdavky v objeme 443 mil. eur (§8 zákona č. 523/2004 Z.z.) je kompenzovaný predpokladaným presunom čerpania kapitálových výdavkov na obranu do roku 2024 vo výške 300 mil. eur, čím dochádza k **negatívnemu vplyvu** na úrovni **143 mil. eur**.

2.1.10. Dividendy v rámci štátneho rozpočtu

V rámci dividend realizovaných prostredníctvom štátneho rozpočtu dochádza k **výpadku** príjmov na úrovni **111 mil. eur**. Uvedené súvisí najmä s výpadkom dividend Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. na úrovni 156 mil. eur, ktorý je čiastočne kompenzovaný zvýšenými dividendami od spoločnosti Tipos, a. s. vo výške 22 mil. eur a od spoločnosti Slovenská električná prenosová sústava, a. s. vo výške 16 mil. eur.

2.1.11. Výdavky vyvolané predčasnými voľbami

V nadväznosti na rozhodnutie predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. 204/2023 Z. z., ktorým vyhlásil voľby do Národnej rady Slovenskej republiky na sobotu 30. 9. 2023, dochádza k predčasnému ukončeniu ôsmeho volebného obdobia. Uvedené si vyžiadalo **zvýšené výdavky štátneho rozpočtu** na úrovni **67 mil. eur**.

Vláda SR schválila uznesením č. 340 z 21. 6. 2023 harmonogram organizačno – technického zabezpečenia volieb do Národnej rady Slovenskej republiky v roku 2023 a výdavky na zabezpečenie prípravy a vykonania volieb v celkovej sume 17 mil. eur, z toho pre Ministerstvo vnútra SR v sume 14 mil. eur a pre Štatistický úrad SR v sume 3 mil. eur. Z dôvodu skoršieho ukončenia ôsmeho volebného obdobia vznikli aj zvýšené nároky na príspevky politickým stranám a politickým hnutiam zo štátneho rozpočtu na nové volebné obdobie vo výške 50 mil. eur, ktoré im prináležia na základe výsledkov volieb konaných 30. 9. 2023 (predčasné voľby).

2.1.12. Vybrané spoločnosti rezortu dopravy (ŽSR, ZSSK, NDS)

Celkovo sa za spoločnosti rezortu dopravy predpokladá **zhoršenie** ich hospodárenia o **61 mil. eur**. Negatívne hospodárenie Železníc SR vo výške 70 mil. eur a negatívne hospodárenie Železničnej spoločnosti Slovensko vo výške 12 mil. eur je čiastočne kompenzované lepším hospodárením Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. vo výške 21 mil. eur.

V rámci Železníc SR dochádza k výpadku príjmov z tržieb na úrovni 10 mil. eur v dôsledku znížených cien za predaj elektriny a médií oproti predpokladu v schválenom rozpočte na rok 2023 a k výpadku kapitálových príjmov na úrovni 37 mil. eur spôsobeného nezrealizovaným predajom nehnuteľného majetku z dôvodu slabého záujmu o predmetné nehnuteľnosti. Zároveň dochádza k nárastu bežných výdavkov o 23 mil. eur, z čoho osobné výdavky predstavujú 28 mil. eur najmä v nadväznosti na nárast tarifných tried zamestnancov od 1. decembra 2022 a následne od 1. júla 2023 v súlade s kolektívnym vyjednávaním.

V rámci Železničnej spoločnosti Slovensko dochádza k výpadku kapitálových príjmov na úrovni 41 mil. eur, v dôsledku posunu kolaudácie, a tým aj posunu predaja zmodernizovaných pracovísk technicko-hygienickej údržby v Humennom, Nových Zámkoch a vo Zvolene Ministerstvu dopravy SR do roku 2024. Výpadok je čiastočne kompenzovaný nárastom iných nedaňových príjmov vo výške 6 mil. eur, ktorý je spôsobený nárastom vratiek DPH za predchádzajúci rok. Nečerpanie poskytnutých prostriedkov z ministerstva dopravy sa aktuálne odhaduje na úrovni 23 mil. eur.

V rámci Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. dochádza k zvýšeniu tržieb o 24 mil. eur v dôsledku zvýšených cien diaľničných známok od 1. januára 2023, ako aj v dôsledku otvárania nových úsekov a očakávaného rozsahu spoplatnenej siete. Zvýšenie príjmov zo zahraničných grantov vo výške 16 mil. eur predstavujú prostriedky zo zdroja CEF, a to na projekt D3 Čadca Bukov – Svrčinovec a projekt R4 štátna hranica SK/PL – Kapušany. Predpokladaný nárast výdavkov na nákup tovarov a služieb vo výške 34 mil. eur nadväzuje na očakávanú výšku vratiek za prostriedky Európskej únie a za prostriedky spolufinancovania (korekcie OPII a OPD) vo výške 38 mil. eur pri znížených výdavkoch na PPP projekt D4/R7 z dôvodu posunov pri uzatváraní zmlúv. Nárast osobných výdavkov na úrovni 4 mil. eur je spôsobený zohľadnením skutočných podmienok kolektívnej zmluvy a personálneho plánu. Ďalej sa predpokladá nárast pohľadávok vo výške 3 mil. eur a úhrada záväzkov na úrovni 16 mil. eur.

2.1.13. Výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine

V rámci schváleného rozpočtu boli na výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine alokované prostriedky vo výške 100 mil. eur. Aktuálne sa predpokladá **prekročenie** tejto úrovne o **10 mil. eur**. V rámci iniciatívy Fast – care je možné predpokladať refundáciu časti vynaložených prostriedkov.

Výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine (v mil. eur; na aktuálnej báze)	-10
Rezerva na výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine	100
Príspevok za ubytovanie odídencom	-80
Kontingenčný plán SR pre riešenie mimoriadnej situácie; UZN č.665/2022	-5
Výdavky civilnej ochrany a výkonom záchranných prác	-7
Úhrada zdravotnej starostlivosti za osoby, ktoré nie sú verejne zdravotne poistené	-6
Dávky v hmotnej núdzi, dotácie na stravu pre dieťa, na školské potreby a pod.	-6
Ostatné	-6

Zdroj: MF SR

2.1.14. Hospodárenie samospráv bez daňových príjmov

Hospodárenie samospráv bez daňových príjmov sa aktuálne očakáva **horšie o 6 mil. eur** oproti schválenému rozpočtu.

Hospodárenie samospráv bez daní (v mil. eur; na nekonsolidovanej báze)	-6
Nedaňové príjmy	80
Granty a transfery	508
Bežné výdavky	-417
Kapitálové výdavky	-177

Na základe dostupných údajov o vývoji skutočnosti sa odhaduje oproti schválenému rozpočtu na rok 2023 nárast iných ako daňových príjmov subjektov územnej samosprávy (obcí, vyšších územných celkov a dopravných podnikov) vo výške 80 mil. eur.

Bežné výdavky samospráv sa odhadujú vyššie o 417 mil. eur, kde kompenzácie zamestnancov sa očakávajú približne na úrovni rozpočtu. Tovary a služby sa odhadujú vyššie o 295 mil. eur, bežné transfery sa odhadujú vyššie o 130 mil. eur, a to z dôvodu premietnutia očakávaných zvýšených bežných grantov a transferov poskytovaných jednotlivými rozpočtovými kapitolami ŠR a zohľadnenia skutočného vývoja výdavkov subjektov územnej samosprávy v predošlom období.

Kapitálové výdavky samospráv sa odhadujú vyššie o 177 mil. eur, a to z dôvodu premietnutia očakávaných zvýšených kapitálových transferov poskytovaných jednotlivými rozpočtovými kapitolami ŠR.

2.2. Limit verejných výdavkov

Limitom verejných výdavkov (ďalej „LVV“) sa rozumie maximálna výška celkových časovo rozlíšených konsolidovaných výdavkov verejnej správy v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu, pričom limit verejných výdavkov sa nevzťahuje na výdavky územnej samosprávy, prostriedky z rozpočtu Európskej únie a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, odvody Európskej únie, výdavky na správu dlhu verejnej správy, jednorazové výdavky a vplyv hospodárskeho cyklu na výdavky verejnej správy. Za prostriedky z rozpočtu Európskej únie sa považujú aj prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 1964 z 01. februára 2023 k limitu verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 (tlač 1342) bol na rok 2023 schválený limit verejných výdavkov na úrovni 41 321 mil. eur.

Aktualizovaný limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 a vypočítaný limit verejných výdavkov na rok 2026¹² predložila Rada pre rozpočtovú zodpovednosť na rokovanie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre financie a rozpočet a Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárske záležitosti. Výbory ich podľa §37m, ods. 4 štvrtej a piatej vety zákona schvaľujú uznesením, ktoré sa nezverejňuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Aktualizáciu limitu ešte ani jeden z výborov neprerokoval/neschvaľoval. Vypočítaný limit zo strany RRZ je pre rok 2023 vo výške 41 684 mil. eur.

Aktuálne ministerstvo financií, na základe dostupných údajov od jednotlivých rozpočtových kapitol a ostatných subjektov verejnej správy, odhaduje úroveň výdavkov rozpočtu verejnej správy spadajúcich pod limit verejných výdavkov na úrovni 44 016 mil. eur.

V súlade s Metodikou výpočtu, aktualizácie a hodnotenia plnenia limitov verejných výdavkov je možné predpokladať, že by mali byť zohľadnené metodické vplyvy¹³ tak, že ich zmena nemá vplyv na hodnotenie dodržania limitu verejných výdavkov. Po zohľadnení metodických vplyvov predstavuje **prekročenie výdavkov rozpočtu verejnej správy spadajúcich pod limit verejných výdavkov oproti NR SR schválenému limitu verejných výdavkov sumu 1 480 mil. eur. Po zohľadnení legislatívnych opatrení zachytených v RRZ aktualizovanom limite verejných výdavkov predstavuje prekročenie výdavkov rozpočtu verejnej správy spadajúcich pod limit verejných výdavkov sumu 1 118 mil. eur.** Uvedené zobrazuje nasledujúca tabuľka.

¹² <https://www.rz.sk/aktualizacia-limitu-verejnych-vydavkov-na-roky-2023-az-2025-a-vypocet-limitu-verejnych-vydavkov-na-rok-2026/>

¹³ Ide o vplyvy schválených legislatívnych zmien na príjmy rozpočtu verejnej správy alebo dlhodobú udržateľnosť, vplyvy zmien zaradenia jednotlivých subjektov do sektora verejnej správy a ich vyradenia a ďalšie vplyvy vychádzajúce z jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu, vplyvy použitia nevyčerpaných finančných prostriedkov z minulých rokov, jednorazové vplyvy na verejné výdavky a účelovo určené príjmy.

		v mil. eur
(A) Schválený limit verejných výdavkov (NR SR; február 2023)		41 321
(B) Aktuálny odhad úrovne výdavkov RVS spadajúcich pod limit verejných výdavkov		44 016
<i>Rozdiel (B-A)</i>		2 695
Metodické vplyvy	<i>Štátny rozpočet - zvýšená platba štátu - pozmeňujúci návrh k rozpočtu v NR SR</i>	-515
	<i>Štátny rozpočet - zvýšená platba štátu - ambulantný sektor</i>	-147
	<i>Štátny rozpočet - zvýšená platba štátu - dofinancovanie VŠZP</i>	-340
	<i>Štátny rozpočet - vplyv salda "schémy dotovania zelenej energie"</i>	-152
	<i>Štátny rozpočet - vplyv kapitálových výdavkov (§8 - prvý rok podľa metodiky LVV)</i>	82
	<i>Štátny rozpočet - vplyv KV §8 (použitie KV z roku 2022 minus presun do roku 2024)</i>	-143
	SPOLU	-1 215
(C) Metodicky upravený odhad úrovne výdavkov RVS spadajúcich pod limit verejných výdavkov		42 801
Rozdiel (C-A)		1 480
Monitoring	<i>Štátny rozpočet - daňové kredity (daňový bonus) a výdavky na verejnoprospešný účel</i>	126
	<i>Štátny rozpočet - korekcie EÚ</i>	71
	<i>Štátny rozpočet - výdavky na obranu</i>	49
	<i>Fondy sociálneho poistenia</i>	505
	<i>Verejné zdravotné poistenie - výdavky poistenia</i>	275
	<i>Výdavky vyvolané predčasnými voľbami</i>	67
	<i>Príspevkové organizácie vrátane samostatných účtov</i>	123
	<i>Samostatné účty rozpočtových organizácií</i>	217
	<i>Ostatné</i>	47
RRZ aktualizácia LVV o legislatívne opatrenia¹²:		
Vplyv legislatívnych opatrení na limit		362
<i>a. Vplyv zmeny registračného poplatku na osobných autách</i>		-14
<i>b. Vplyv zrušenia koncesionárskych poplatkov</i>		-35
<i>c. Valorizácia dôchodkov</i>		524
<i>d. Mimoriadna valorizácia rodičovského príspevku</i>		38
<i>e. Mimoriadna valorizácia dávky v hmotnej núdzi</i>		4
<i>f. Zmeny v minimálnych dôchodkoch</i>		-155
Rozdiel po zohľadnení RRZ aktualizácie LVV o legislatívne opatrenia		1 118

Zdroj: MF SR, RRZ

Limit verejných výdavkov na rok 2023 je schválený, avšak z dôvodu, že je aktivovaná všeobecná úniková doložka, nedošlo k schváleniu LVV na subjekty verejnej správy a na súčasti RVS, na ktoré sa LVV vzťahuje (rozdelenie LVV nebolo predložené a schválené NR SR), ktoré by pre nich boli záväzné a ktoré by museli dodržiavať. Úniková klauzula sa vzťahuje aj na realizačnú fázu rozpočtu, pokiaľ je úniková klauzula aktivovaná¹⁴.

3. DLH VEREJNEJ SPRÁVY

Hrubý dlh v roku 2023 dosiahne úroveň 57,1 % HDP, o necelé 2 p. b. menej oproti predpokladom rozpočtu¹⁵. Dlh v porovnaní s pôvodnými očakávaniami v tomto roku klesne k hranici 57 % HDP, stále sa však udrží v najprísnejšom sankčnom pásme dlhovej brzdy¹⁶. Hlavným dôvodom nižšieho než v rozpočte očakávaného zadlženia verejnej správy sú nižšie

¹⁴ Úniková klauzula LVV je platná len v roku 2023 v súlade s aktívnou klauzulou na úrovni EÚ, ktorej platnosť končí v tomto roku.

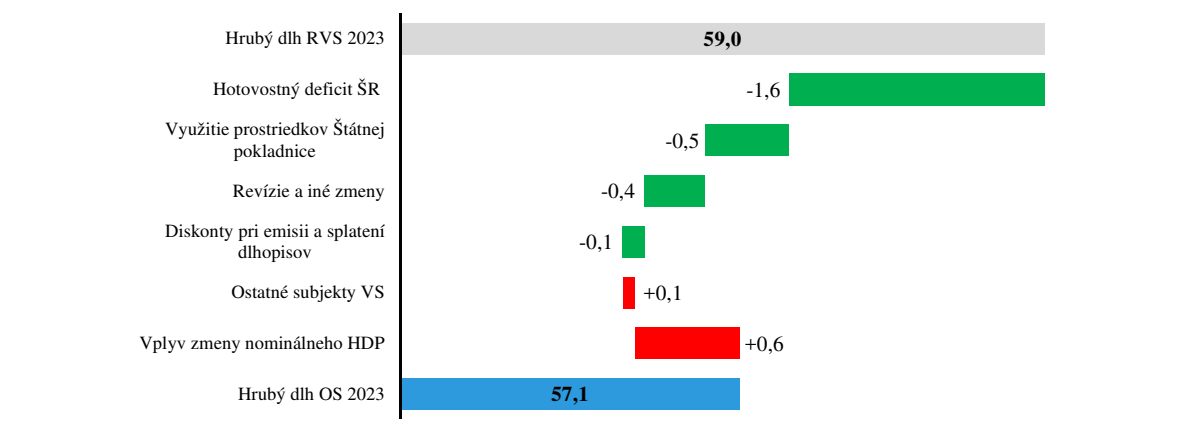
¹⁵ Prognóza hrubého dlhu zverejnená v aktualizovanom [Návrhu rozpočtového plánu v októbri 2022](#).

¹⁶ Piate sankčné pásmo dlhovej brzdy pre rok 2023 predstavuje úroveň hrubého dlhu 54 % HDP a viac.

hotovostné schodky štátneho rozpočtu v minulom a aktuálnom roku. Oba faktory sú zohľadnené v objeme emisií štátnych dlhopisov a dlh znižujú o 1,6 p. b. HDP. Za nižším než predpokladaným deficitom v minulom roku stálo predovšetkým nižšie čerpanie výdavkov štátneho rozpočtu. Aj v aktuálnom roku sa oproti rozpočtu očakáva nižší hotovostný deficit, čo rovnako reflektuje najmä vplyv pomalšieho čerpania vybraných výdavkov. Dodatočným faktorom s pozitívnym vplyvom na hrubý dlh bolo v porovnaní s pôvodnými predpokladmi aj väčšie využitie zdrojov Štátnej pokladnice na úkor nových emisií dlhopisov. Na druhej strane pokles dlhu v pomere k HDP tlmí hlavne očakávané spomalenie nominálneho rastu ekonomiky, ktorý na dlh pôsobí cez efekt menovateľa (0,6 p. b. HDP). To je výsledkom aj miernejšej inflácie, keďže makroekonomická prognóza z júna 2023 očakáva o 3 p. b. nižší rast cenovej hladiny (deflátor HDP) ako bol odhad pri tvorbe rozpočtu.

Čistý dlh v tomto roku oproti prognóze v rozpočte poklesne o necelé 2 p. b. HDP. V metrike čistého dlhu, ako rozdielu hrubého dlhu a likvidných finančných aktív, sa očakáva oproti plánom rozpočtu pokles o 1,6 p. b. HDP. Ten je v porovnaní s pôvodnými predpokladmi spôsobený výraznejším poklesom hrubého dlhu v pomere k HDP (1,9 p. b.) popri miernom znížení likvidných aktív (0,3 p. b.).

Faktory vedúce k rozdielu v očakávanej úrovni hrubého dlhu oproti Rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 (% HDP)

Zdroj: MF SR